

## بەرۋوبومى كىلگە ۋ شىنايى

۱. گەنم ۋ جۆى (تەراۋز) تا كۆتايى ئەم مانگە بەردەوام دەچىنرېت.
۲. لەم ماۋەيەدا زەۋى بۇ چاندنى گۈلەبەرۋژە خوش دەكرېت.
۳. لە كۆتايى ئەم مانگەدا پەتاتە ۋ ناروۋى بەۋەخت دەچىنرېت.
۴. تۆۋى تەماتە ۋ كۈلەكە دەچىنرېت.
۵. ئەۋ زەۋيانەى بۇ چاندنى بەرۋوبومى ھاۋىنە تەرخان كراۋن پەينى ئۆرگانيان پيدا دەكرېت.
۶. چاندنى تۆۋى پاقلە.

## خانۋى پلاستىكى

- ۱- دەستەبەر كردنى تۆۋى باۋەرپېكراۋ لە تەرزى بەھارى ، لە گەل تەپەدۆرى چاندن ۋ بتمۆس لە جۆرى چاك .
- ۲- رېكخستن ۋ چاككردنەۋەى سىستەمى ئاۋدان لە سۆندە ۋ فيلتەر ۋ ترومپاي ئاۋ .
- ۳- كىلانى زەۋى بە قوۋلاى ۳۰ - ۵۰ سم ، دواى خاكاۋ كردنى .
- ۴- تەعقېم كردنى خاك ئەگەر پېۋىستى كرد .
- ۵- لە كۆتايى ئەم مانگەدا دەست دەكرېت بە نامادەكردنى شەتل بە چاندنى تۆۋ لە نيو تەپەدۆرى چاندندا ، بە مەرجىك ھەر دەنكە تۆۋىك بخرېتە نيو جاۋگىكى تەپەدۆرەكە ، ئەۋ كردارەش لە نيوەى نەمامگەدا دەكرېت .

## پاراستنى روۋەك

۷. پەين بە گەنم ۋ جۆ دەدرېت، گژوگىاي گەلپان ۋ بارىك قەلاچۆ دەكرېت.
۸. قرتىنەر (مشك ۋ جرج) لە كىلگەى گەنم ۋ جۆ قەلاچۆ دەكرېت.
۹. رشاندى زستانە بە دارى ميوەى گەلا ۋ ھەريودا بۇ لەناۋ بردنى ھۆكارى نەخۇشپىيەكان.
۱۰. مېروۋى چەكەرە خۆرەى گەنم قەلاچۆ دەكرېت.

## باخدارى

- چاندنى پەل(قەلەم) ۋ نەمامى گۈلەباخ ۋ دارى گەلا ۋ ھەريو.
- ھەلپاچىن(كەزاختن)ى دار ۋ دەۋەنى گەلا ۋ ھەريو.
- ژىر دار ۋ دەۋەن دەكىلدريت ۋ شل دەكرېتەۋە.
- دووبارە داچاندنەۋەى شوپنى شىن نەبوۋى رەزى گەلا ۋ ھەريو، ھەروەھا چاندنى رەزى تازە.
- رەز پەينى نازەلى پى دەدرېت ۋ دەكىلدريت بۇ ئەۋەى گژ ۋ گيا نەمىنېت.

## سامانی نازەل و بەیتەرە

### رەشەوئاغ

مانگەکانی زستان زۆر ترسناکن بۆ ئەو گۆیەرەکانەى تەمەنیان لە شەش مانگ کەمترە، چونکە تووشی ھەو کردنی سى و گەدە دەبن. بۆیە پێیویستە لە سەرما بپاریزین و گرنگی بە خۆراک و شیر پێدانیان بدریت. پێیویستە ئەو شوینەى گۆیەرەکەى ساواى لى بەخپو دەکریت وشک و خاوین بێت. باى توند و سارد نەبێت. ۱۰ - ۸) ھەفتەى لە شیردان دوور بخزیتەو. پێیویستە ئالیکی خەست کە ۱۸٪ پروتین بێت، بە شێوھەیکى سادە لە تەمەنى سى ھەفتەییەو بە گۆیەرەکە بدریت. ئەگەر رۆژانە ھەست بە زێدە بوونی کیشى گۆیەرەکە نەکرا، ئەو نیشانى پزیشکی بەیتەرى دەدریت.

### مەر

۱. ئەگەر مەر لەم مانگەدا زا، پێیویستە چاودیری بکریت بۆ ئەوئەوى سەرماى نەبیت.
۲. پێیویستە لە دوو مانگی کۆتایى ئاوسیدا و لە کاتى شیردانا، ئالیکی خەستى بدریت، ئەمەش بە گۆیەرەى کیشى مەرەکە و تا چەند ئالیکی سەوزى وەك وینجە دەست دەکەوێت.
۳. دەرمانى لەناو بردنى کرمى ھەناو بە مەر و بزى دەدریت. ئەم کردارەش دواى (۸ - ۲۰) رۆژ دووبارە دەکریتەو.

قەلاچۆ کردنى قرتینەر لە کیلگەى گەنم جۆدا

۱. لە کیلگەدا کونە مشکەکان بە خۆل پەر دەکرینەو.
۲. دواى (۴۸) کاتژمیر نیو کەوچکى چیشت لە خۆراکى ژەھراوى دەکریتە ناو ھەر کونیکى کراوھو.
۳. دواى رۆ کردنى قەرکەر کونەکان داپۆشرینەو.
۴. وا باشترە قرتینەرەکانى ناوچەکە لە یەك کاتدا قەلاچۆ بکرین.
۵. دواى ۱۰ رۆژ قەلاچۆ کردنەکە دووبارە دەکریتەو.

### ھەنگ

۱. بەکار ھێنانى خۆراک لەم ھەرزەدا پێیویستە بۆ پاراستنى پوورەى ھەنگ لە فەوتان بە ھۆى برسییەتى و سەرماى زۆرەو، بۆیە خۆراک دان بە ھەنگ (شەکراوى خەست : ۲ شەکر + ۱ ئاو) لە زستاندا کاریکى گرنگە، بۆ ئەوئەوى وزەى گەرمیى پێیویست دابین بکات و ھەنگەکان ناچار نەبن بۆ دەرچوونیان لە کاتى نالەباردا.
۲. کەندوو بە پۆشاکى ئەستوور دادەپۆشریت و نایلۆنى بەسەردا دەدریت، بە مەرجیک ھەنگەکان نەخکیندین، ھەرۆھا نەبیتە ھۆى کۆبوونەوئەوى شى لە ناو پوورەکەدا.
۳. دانانى سەنگ (بەرد) لەسەر سەرپۆشى دەرەوئەوى کەندووھەنگ بۆ ئەوئەوى لە رەشەباى زستان بپاریزین، چونکە لەو ھەرزەدا بە دەگمەن کەندوو دەپشکندریت، بەلکۆو ھەر لە دەرکەوھە چاودیری دەکرین.

## دار زەيتوون

لە كاتى دامەزراندنى باخى زەيتووندا، ئەم خالانە رەچاۋ دەكرىن:

۱. زەوى دەست نىشان كراۋ نابى شوئىنى شىنايى بىت و ، دەبىت خاۋىن بىت لە ھۆكارى نەخۆشى و پىش چاندن خاۋىن بىكرىتەو.
۲. پىش بەكار ھىنانى پەينى ئۆرگانى (پەينى ئازەلى كۆن ) و پەينى كىمىيى، زەوى بە قوۋلايى ۳۰ سم دەكىلدرىت و تەخت و رىك دەكرىت، ئىنجا نەمامەكان بە دوورى ( ۶ × ۵ ، ۷ × ۵ ، ۶ × ۶ ، ۷ × ۷ ، ۸ × ۷ ، ۸ × ۶ ) مەتر دەچىنرىن، ئەويش بەپىي جۆرى خزمەت و توخى دار و رىژەي بارانى ناۋچەكە.
۳. ئەو جۆرانە ھەلدەبژىردىن كە نەمامەكانىان لە تەمەنى ( ۱ - ۲ ) سالە و لە بەرزىي ۴۵ - ۵۰ سم و توشى نەخۆشى و مېرو نەبوون و رىژەي رۆنىان بەرزە و بۆ خواردن و زەيت وەرگرتن دەشىن .
۴. چاندنى زەيتوون، لە كۆتايى مانگى ئەيلوول دەست پىدەكات و تا كۆتايى مانگى ئادار بەردەوام دەبىت .
۵. بەكار ھىنانى سىستەمى ئاۋدانى دلۇپاندن بۆ كەم كردنەۋەي پرى ئاۋدان و گژ و گيا و خەرجىي پەرۋەردە كردن .